



Nro. 14.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Februariusnak 17-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Mantuának hosszas ostromoltatásáról és e' folyó hólnapnak 3-ikán a' Frantziáknak Capitulatio mellett lett által adattatásáról illyetén hivatalbeli tudósítást küldött Gr. *Wurmser* fő hadi vezér a' Fels. udvari hadi Kancelláriának maga Adjutánsa Gróf *Degenfeld* Kapitány által: „Minekutánna, *úgymond*, a' *Mantuai* katona őrizet tsak nem egész öt hólnapokig tartott bé zároltatása alatt minden eleségét meg emészte, az egész Januariusban egy negyed rész portió kukuritza lisztből sült kenyerral élt, de az is el fogyott; minekutánna minden benn vólt lovakat agyon vert, 's azoknak húsát is meg élte, következésképen az

eleség, fá, orvosság, szüksége, és a' szüntelen való munka 's nyughatatlanság miatt egészlen el lankadvan, ezen erősségnek további védelmezésére tellyességgel elégtelen lett volna, az ellenség Generálissaival való előre botsátott alkudozásaink után, a' következendő, és a' környülállásoknak öszve vetések szerént, igen tiztességes Capitulatióra léptünk *Mantua* városának és várának általadatása végett.

1. *Tzikkely*. A' Cs. K. őrizet, a' várnak nagy kapuján, hadi tiztességgel, zengő muzsikával, lobogó zászlóval, és égő szövetnekekkel ki fog költözni, és két haubitzát, két 6, és ugyan annyi 12 fontos ágyút, munitziós, szekeret és szükséges ártilléristákat fog magával ki vinni.

Azután a' *Marmiroléből Mantuába* vivő tsinált úton rendbe fog állani, de fegyverét le nem fogja rakni, hanem a' fel váltásig hadi fogságban maradni. Ezek közül mindazáltal ki vétetődnek azok, a' kik a' 2-ik tzikkelyben elő fognak fordulni, és hadi fogságra nem vitettetni.

Felelet. Meg engedtetik, hanem illyetén meghatározással: A' sorompon kívül, a' tsinált úton minden zászlók, standártok vagy lovas zászlók, és más hadi jelek rakattassanak le, és a' katona őrizet fogságba maradjon. — A' mi pedig a' kívánt ártillériát és szükséges ártilléristákat illeti, azok a' hadi foglyokhoz nem tartozó 700 emberrel együtt szabadon mehetnek.

2. *Tzik*. A' következendők nem fognak hadi fogságban maradni: Gr. *Wurmser* fő hadi vezér a' hozzá tartozókkal, úgymint: *Auer* Generál-Adjutánsal, B. *Mohr* Flügel-Adjutánsal, és Gr. *Degenfeld* Kapitány-Adjutánsal együtt. — Továbbá minden Generálisok magok Adjutánsaikkal, 200 lovas katona tiztjeivel és lovaikkal együtt, és 500 gyalog emberrel, a' kiket tudniillik Gr. *Wurmser* maga tetzése szerént a' többi közül ki fog választani, végtére az első tzikkelyben említett ártilléristákkal együtt.

Felelet. Meg engedtetik, Gr. *Wurmserre* magára és a' hozzá tartozókra nézve, nem különben a' 200 lovas katonákra és tiszteikre nézve is. — Továbbá ezek közzé fognak tartozni azok az 500 emberek is, a' kiket Gr. *Wurmser* fő vezér ki fog választani, annakutánna a' Generálisok, a' Generál-Stábtól való tisztek, és mind azon személyek, a' kiket Gr. *Wurmser* szükségeseknek lenni itil, hogy vele el mennyenek.

3. *Tzik.* Minden tisztek meg fogják magok oldal fegyvereiket tartani, és lovaiknak, equipázsijoknak és minden vagyonjaiknak birtokában maradni. — A' katonák is mantlizzsákjokat és tarisznyaikat el vihetik. — És pedig nemcsak magok a' hadi tisztek, hanem a' nem katonák is, és minden hozzájuk tartozó személyek meg maradnak vagyonjaiknak birtokában.

Felelet. A' hadi tisztek meg tartják oldal fegyvereiket. A' Generálisoknak és tiszteknek következő módon hagyattatnak meg a' lovak. Egy Feldmarsallajtinántnak 16 ló; egy Generál-Major-nak 10; egy Obersternek 8; egy Oberstlajtinántnak és Májornak 7; egy lovas Kapitánynak 3; egy gyalog Kapitánynak 2; egy lovas Hadnagynak 2; egy gyalog Hadnagynak és Zászlótartónak 2.

A' hadi Commissariusokkal, a' hivataljokkal meg egyező katonák rang szerént fog bánattatni. Minden egyéb személyeknek, a' kiknek rend szerént lovak szokott lenni, egy egy ló hagyattatik meg.

Minden ezen Capitulationnak készítésére rendeltetett hadi tisztektől kavalléri parolájokra azt kívánom, hogy a' Cs. K. truppoknál lévő individuumok avagy személyek közül, senki egyebet magával el ne vigyen, hanem a' mi hozzá tartozik; minden gyalog és lovas köz ember el viheti magával a' tarisznyáját és mantlizzsákját.

4. *Tzik.* Az itt lévő Cs. K. őriző katonaság a' leg rövidebb úton fog a' *Friauli Görizziába*

menni, és minden dolgok előtt fel váltattatni a' Fr. fogoly katonákkal.

Felelet. A' Cs. K. truppok *Ponto-Legnagon*, *Páduán*, és *Trevison* keresztül fognak utazni. — Mihelyt lehetséges lehet, mindjárt fel tseréltesse- nek. — A' Gr. *Wurmser* fő vezérrel el menendő 700 ember arra fogja magát kötelezni, hogy ezen *Capitulatió*nak végződésétől fogva számlálván, 3 hólnapig nem fog a' Fr. armádia ellen szolgálni.

5. *Tzik.* A' Cs. K. marsirozó truppok két *colonnéra* fognak fel osztattatni, 's róllok az egész marson a' Fr. *Commissariusok* gondot viselni, és minthogy a' nyavalyák által meg rongáltatva vagynak, napjában négy mélföldnél többet nem marsirozni. A' *Frantzia Commissariusok*nak szükség lészzen a' katonaság taplaltatására, és lovak eleségére gondot tartani, és azok alá, a' kik az útban meg betegednek, szekereket adni, a' melly annakutánna a' számadásba bé fog menni.

Felelet. A' tartomány könnyebségére, és a' szükséges eleségnek könnyebben leendő ki szerzésére nézve, a' *colonnék* nem egyzersmind, hanem egymás után néhány napok múlván fognak marsirozni, és minden *colonne* 1000 főből fog állani. Az első, a' melly a' fegyveres katonaságból áll, hólnap, t. i. Febr. 4-ikén indul útnak, és a' betegeknek el vitelekre mindenkor elegendő szekerek fognak a' *colonnék* után menni. Mind az emberek, mind a' lovak taplaltatásokra gond fog viseltetni.

6. *Tzik.* A' fő kvártély *Kancelláriája* és *regementek* írásainak, 's a' hadi *kasszának* el vitelekre 27 szekerek rendeltessenek, a' mellyek közül 23 két lovas, 4 négy lovas legyen, és a' truppokkal együtt *Görtzbe* szabadon mehessenek.

Felelet. Meg nem engedtetik. A' *Kancellária* írásainak meg vizsgáltatására egy *Commissarius* fog rendeltetni, a' ki is a' *Frantzia armádia* hasznára tartozó írásokat le fogja tartóztatni,

a' többinek el vitelére pedig szekerek fognak adattatni.

7. *Tzik.* A' betegekkel, és sebesekkel emberi módon fognak banni, és a' szükséges tábori kézi orvosok, és az ispotálybeli betegekre gondot viselők és szolgálók hátra hagyattatni. Meggyógyulások után a' jelenvaló Capitulationának azon feltételeit tartoznak beteljesíteni, a' melyeket a' több különös dolgokra nézve hátra maradandó emberek. — Az utólsóbbaknak dolgaiknak végződése után szükséges úti passzusok fognak adattatni.

Felelet. Meg engedtetik. Egy formán fognak velek és az őriző katonákkal banni.

8. *Tzik.* Ő Cs. K. Felségének minden polgári tisztyei Kancelláriájokkal egyetemben szabadon el mehetnek, és szükséges szekerek adattatnak utazásokra.

Felelet. A' mi ezeket magokat illeti, szabadon el mehetnek, hanem az irásaik nekik is megvizsgáltatnak, és ha hasznosak lesznek, le fognak tartoztattatni.

9. *Tzik.* A' várasnak minden lakosai meg fognak hagyattatni jussaiknak, szabadságaiknak, s vagyonaiknak birtokában, és vallásoknak szabados gyakorlásában. Egyetlen egy polgár sem fog azon okból számadásra vonattatni, hogy törvényes urának tartozó kötelességét mivelte.

Felelet. Meg engedtetik.

10. *Tzik.* Azoknak a' várasbeli polgároknak és lakosoknak, a' kik vagyonokkal együtt Mantuából Ő Cs. K. Felségének más örökös tartományaiba költözni kívánnak, egy egész elzendő fog engedtetni ingó és ingatlan jószágaiknak eladására.

Felelet. Meg engedtetik.

11. *Tzik.* Azoknak a' polgári ártilléristáknak, a' kik a' Fr. ármádia ellen a' vár erősségeiben szolgálatot tettek, semmi bántások nem lé-

szen, mivel ők az által a' *Mantuai* Hertzegség Constitutiója szerént való kötelességeknek tettek eleget, következésképen, békességgel haza fognak botsáttatni.

Felelet. Meg engedtetik.

12. *Tzik.* Hogyha ezen Capitulationának valamelyik tzikkelye alkalmazhatóságot szolgáltatna az egyenetlenségre, az a' katona őrizet hasznára fog magyaráztatni.

Felelet. A' természeti igazságnak törvényei szerént fog el intéztetni, és meg magyaráztatni.

13. *Tzik.* A' jelenvaló Capitulationának kéz írása való meg erősítése után három orával a' vár külső erősségeinek egyik része egészen az első felvonó hidig által fog a' Frantzia truppoknak adattatni, és senkinek meg nem engedtetik a' várba és városba való bé menetel, hanem csak azoknak a' Fr. Commissariusoknak és szemelvényeknek, a' kiket az ostromló armádia kormányozó Generálissa oda bé fog küldeni. — A' Frantzia seregek csak azután fognak a' városba és várba bé menni, a' midőn a' Cs. K. katona őrizet onnan ki költözik.

Felelet. A' jelenvaló Capitulationának kéz alá írással való meg erősítése után három orával, vagy ha már akkor az idő késő volna, hólnap reggeli 9 órákor az egész vár, az ahoz tartozó környékekkel együtt által fog a' Frantziáknak adattatni. — A' két hatalmasság trupjai közt való minden egyesség meg fog gátoltatni. — A' külső ör álló helyeket, és a' városnak kapuit a' Frantziák fogják őrizni. — Csak azoknak a' Fr. Commissariusoknak fog a' városba való bé menetel meg engedtetni, a' kiket a' kommandirozó Frantzia Generális külömbkülömbféle foglalatosságokra nézve oda bé küld. — Az ártilléria és Ingenieur tisztek közül is csak azoknak lészzen oda szabad bé menni, a' kik az ártillériának, planumoknak és landkartyáknak meg vizsgálásokra oda bé küldettettek.

14. *Tzik.* Meg engedtetik, hogy a' jelenvaló Capitulatióval mind Császár Ö Felségéhez, mind a' *Tyrolisban* lévő Cs. K. ármádiát kommandirozó Generálishoz kurirok küldetessenek a' hadi tisztek közzül.

Felelet. Meg engedtetik. A' Generális-Commissariusnak passeport fog adattatni a' Cs. K. tartományba való menetelre. — *Költ Mantuának Sz. Antal* nevű külső várossában Febr. 2-ik napján 1797. esztendőben. Részünkről Bátorkefzi Báró *Ott* Generál-Máyor; Gróf *Klénau* a' *Wurmser* huszár regimentjének Obestere; Gróf *Wurmser* fő hadi vezér. A' *Frantziák* részéről, a' Fr. ármádiát kommandirozó fő vezérnek parantsolattyára, az ostromot kórmányozó Divisionalis-Generális *Serrurier*; a' Genie-Corpust vezérlő Kommendáns *Chasse-Couplaubat*; az ártillériának Kommendánsa *Lespinasse Agoston*; az ostromló, vagy inkább a' várat zárva tartó ármádia első osztályának Kommandánsa, Divisionalis-Generális *Chabó* irtak neveiket ezen Capitulatió alá.

B é t s.

A' Febr. 3-ik napján költ 10-ik *Magy. Kurirnak* 146-ik lapján, azt íránk egy Erd. barátunknak relatiójából, hogy az előtt való napon 24 pár megmátkásodott ifjú személyek szerkeztettek volna egybe a' Sz. István templomában, a' kiknek egy igen jó szivű Anglus kavallér mesterségeknél előmozdítására 500, ki stáñrozásokra pedig egyen egyen 150 forintokat ajándékozott. — Ez ugyan valóságos igasság, de nem Febr. 2-ik, hanem 14-ik napján, u. m. a' múlt vasárnap ment az tökéletességre, számos néző sokságnak, *Antal* és *János* Kir. Hertzegeknek, *Klementina* Hertzeg Asszonynak, és *Albert Sax-Tesséni* Hertzegnek jelenlétekből.

Ennek a' ritka jóltevő született Anglusnak, neve Gróf *Moira*, a' ki a' múlt *Amérikai* háborúban Lord *Rawdon* név alatt (e' vólt az édes attyának a' neve) igen vitézi módon viselte önnön magát.

Annak végződése után ide jöven, és egy ifjú leány személylyel esmeretséget vetvén, bizonyos summa pénzt igirt nékie, de olly feltétel mellett, hogy ő rajta kívül senkivel is belső esmeretséget tartani nem fog. Azomban ő is meg akarván azt bizonyítani, hogy *Éva* nagy anyánk unoka leánya, bé nem tellyesítette fogadását, következésképen az Anglus kavallér sem tartotta magát kötelésnek a' néki igirt summának le fizetésére. Ellenben a' gyakorta hivségtelenségben tapasztolt személy nemtsak az, hogy a' maga igasságtalan praetensióját fel tartotta, hanem a' hazájába vissza tért Gróf után törvényes processust küldött, de semmit nem nyert.

Mindazáltal, hogy mind a' maga jószívűségét, mind azt nyilvánvalóva tegye az említett Gróf, hogy ő nem fősvénységből másolta volna meg a' maga igiretét, az igert summának egy részét a' felperesnek ajándékozta, a' többit pedig a' *Londoni* udvarnál volt Cs. K. követnek Gróf *Stadionnak* kezébe adta, olly feltétel mellett, hogy abból 24 jó erkölcsű szegény polgár leányok házasitassanak ki, melly jóltévő rendelést Gr. *Stadion*, Gr. *Marschal* és B. *van Svieten* itten az utolsó pontig tökéletességre vitték, a' mint mondám a' múlt vasárnapon a' 12 órakor tartatott mise végződése után. — A' völegények varga, szabó, asztalos, takács, köszörüs, és kalapgyártó legények voltak; leg többen voltak közöttök varga legények. — A' menny asszonyok is hasonló mesterséget gyakorló szüléktől származtak. Az eskettetés alatt polgár katonák paradiroztak a' templom ajtai előtt.

Austriai Belgium.

A' belső dolgokra ügyelő Fr. Minister *Benezech* olly végből küldetett *Brüsszelbe*, hogy a' *Belgiomi* osztályoknak sok rendbéli panaszait vizsgálja meg, 's intézze el. Ő Jan. 27-ik napján a' nevezett városba olly pompával ment bé, mint azok a' Római Consulok, a' kiknek triumfussal való

bé menetelt engedett a' Római Tanáts. — Néhány lovas corpusok, és négy hat lovas hintó mentenek eleibe; az első hintóban maga a' Minister és a' Felesége, a' többiben pedig a' vele vólt tisztek és udvari tselédek ültenek. — A' városba bé menvén az Anglia nevezetű vendég fogadóba szállott bé, a' hová mingyárt udvarlására mentek az ott lévő Generál-Stábnak tisztsjei, és a' polgári fő tisztsviselők. — Estére a' játéknező helyre ment, mellynek végződése után, szállásának ablakja előtt szép mesterséges tűz lobbantatott el, melylyet az ott lévő Municipalitások készítettének. A' nézésére ment sokaság közzé, sok pénzt hányt ki a' Minister.

A' következett reggel közönséges audientiát adván a' fő kórmányfzék tagjainak, velek együtt a' gyűllésbe ment bé, holott szép orátiót mondván a' többi közt azt adta eleikbe, hogy ő a' *Belgiomi* lakosok béketelensége okainak meg visgalására küldetett vólna oda, és hogy az alatt, mig ő *Belgiomnak* kereskedő városait meg szemlélné, egy olly személyt hágy a' tisztsviselők ellenvaló panaszoknak meg hallására, és fel jegyzésére, a' kihez mind a' Directoriumnak, mind néki magának igen nagy bizodalma vagyon,

A' *Belgiomi* ferfi és asszony renden lévő szerzetesek, a' kik klastromaikból ki üzettetvén, bizonyos pensióból éltenek, a' többi szerzetes Rendekkel egy állapotba helyheztettek annyiban, hogy ő nékiek is *Bonsok*, az az, olly territorialis levelek adattak, a' mellyek szerént 100 liverni esztendei jövedelemből 60-at vesztenek el.

Batáviai Respublika.

A' *Hágai* Nemzeti Convent tellyes erejével azon vagyon, hogy minél előbb el végezhesse új Constitutióját. Az emberiségnek jussairól és kötelességeiről szólló tzikkelyeket szorossan meg visgalván, kevés változtatással mind meg hagyta. Hanem bezzeg másképen gondolkoznak azok a'

szövetséges tartományok, a' mellyek a' különös adosságoknak nemzet adosságáva lett által változtatása által nagyon meg vagynak terheltetve. Illyenek *Geldria*, *Oberyssel*, *Gröninga*, *Drenthe*, *Utrecht* és a' Hollandiai *Brabantzia*, a' mellyeknek ennekelötte kevés adosságok vólt. — Ellenben *Hollandia*, *Zelandia*, és *Friszlandia* fülig lévén az adosságban, az új systema által igen sokat nyertenek.

Spanyól Ország.

Az úgy nevezett Spanyol Országi *Tribunalis Inquisitio*, mellyet az Eretnekeknek és Maurusoknak ki irtatásokra állított fel V. *Ferdinánd* Spanyol Király 1478-ik esztendőben, a' Salamankai fő Iskolában a' törvényes tudományokat tanító Professort *Kamone Salást* maga eleibe idézvén, esztendei tömlöztre, és 4 esztendeig tartó klastromban való rekesztésre itilte, azzal vádolván, hogy a' jelenvaló Szazadbeli Filosofus közzül való. Két ottan vólt Kastiliai Tanátsos Urak igasságtalanak lenni tartván a' *Salás* fejére ki mondatott szententziát, a' Király eleibe vitték a' dolgot, a' ki leg ottan cassalván az *Inquisitiónak* itilettetélet szabadon botsátatta a' nevezett Professort, a' melly leg első példa Spanyol Országban. Ebből sokan ezt a' következtést húzzák ki, hogy nem sokára cassaltatni fogna azon *Tribunalis Inquisitio*.

A' Jan. 9-ikén költ *Madritti* tudósítások szerint közel vagynak a' déli *Amérikai* Spanyol Coloniák a' Revolutióhoz, meg únván az ott lévő Spanyol tisztviselőknék nyomorgattatását, és a' Vice-Király által reájok vetett nagy adónak terhét. Úgy gondolkoznak a' Spanyolok, hogy a' Brittusok ingerlik arra őket, a' kik különben is régtől fogva hajlandók vóltak az engedetlenségre, és már 1773-ik esztendőben deputatusokat küldöttek *Londonba*, mástól való nem függéseknék meg esmérese végett.

Orosz Birodalom.

I. Pál Császár minden gondját és erejét arra kívánja fordítani, hogy a' boldogságnak leg felsőbb póltzára emelhesse az uralkodása alatt lévő tartományokat. Ez az oka, hogy a' külső dolgokba erefzkedni tellyességgel nem kíván. Több bölts és igen hasznos rendelései közzé lehet ezt is számlálni, hogy a' Pétersburgi Császári Residencia eleibe egy záros ládát készítettett, olly végből, hogy az instánsok annak fedelén lévő hasitékon botsássák bé esedező leveleiket, a' mellyekre hogyha harmad nap múltán semmi választ nem vennének, másodszor is tegyék bé abba instántiájokat, ha harmad nap múltán erre sem vennének választ, harmadik instántiájokat is tegyék abba. Hogyha erre sem kapnának feleletét, minden tartózkodás nélkül szóllítsák meg magát a' Császárt a' paradé piatzon. Ezt a' ládát maga a' Nagy Hertzeg Sándor Paulovich fogja fel nyitni, 's abból az instántziákat ki vétetni (f). Ezen leveleknek el olvasására, egy bizonyos Commissiót állított fel, melly a' keréseknek summáját okaikkal egyetemben fel jegyezvén, igazán, és minden részre való hajlás nélkül a' Császár eleibe adni köteles lészzen. — A' szükölködő szegényeknek

(f) Ez a' terminatió Wich és Wna, annyit teszzen, mint fia 's leánya. Az Orosz fő rendü embereknek két kereszt neveik vagynak, az első a' magoké, a' második az attyoké. A' mostani Császárnak a' neve vólt Paul Petrovich az az Pál Péternek a' fia. Igy az ő fiai és leányai neveiknek is mindenütt utánna tétetik a' Paulovich és Pawlowna, az az, Pálnak a' fia, Pálnak a' leánya p. o. Alexander Pawlovich, Constantin Pawlovich; Alexandra Pawlowna, Ilona Pawlowna, Maria Pawlowna, Anna Pawlowna, Catharina Pawlowna s. a' t. Conf. August Wilhelm Hupel Staatsverfassung des Russischen Reichs I. Theil.

ügyét maga a' Fejedelem szokta meg vizsgálni. — Nem régiben a' Császárnéval együtt a' *Pétersburgi* közönséges ispotályban fekvő betegeknek látogatásokra ment, 's mindent szemesen meg vizsgált.

Ennekelötte már meg irtuk, hogy mingyárt uralkodásának kezdete után a' maga regementjét, mellynek mint Nagy Hertzeg tulajdonossa vólt, a' testörzö sereggel öfzve kaptsolta, melly miatt zugolódtak az utólsóbbnak a' tiszttjei. Meg értvén ezt a' Császár, hozzájok ment, 's így szólott: „Az én Regementem, *úgymond*, sok ezten-dökig hiven és igazán szolgált engemet, jobban meg nem jutalmaztathattam vólna hivségeket, mint az által, hogy veletek öfzve kaptsoltam. Ebben a' vólt a' végem, hogy erántatok való tiszteletemet meg bizonyítsam, és magam is szerentsésnek tartom magamat, hogy ezen testörzö sereghez tartozom. Olly katonákká kívánlak beneteket tenni, a' kik magatoknak és nékem is dicsőségemre lehessetek, és a' kik alkalmatosak lesztek a' haza védelmezésére. — Mind titeket, mind birodalmamat böldegakká akarlak tenni.” Ezen szaván a' Császárnák annyira meg illetötek a' jelenvólt tisztek, hogy lábaihoz borúlván, életeknek erette való fel áldozására ajánlották magokat.

Erdély Ország.

Al-Torján Jan. 26-ikán. Nálunk leg nagyobb újság a' himlő, a' melly annyira el hatalmazott környékünkön, hogy a' gyermekeknek leg alább két harmad részét el horta, 's még most is fogyattya, el annyira, hogy tsak egy kised faluban is 100, 150 gyermeket is el temettek. Még az idősebbeknek sem kedvez, hanem a' 10. 20. 30 ezten-dös embereket is rongállya 's öli; és a' melly házba magát bé veheti, egyet sem hagy meg a' gyermekek között életben, úgy hogy, mi helyt egy meg hal a' háznál, el sem temetik, hanem a' többi után is várakoznak, 's egy sirbe temetik őket. — *Az illyetén pusztitást igen jó vólna*

a' himlő bé óltatás által el távoztatni, de chez nehezen szokik a' Magyar Nemzet.

Elegyes Dolgok.

Varsóviában Január. 22-ik napján, a' megholt *Prussziai* Hertzeg *Lajos* emlékezetének tiszteletére, deák nyelven, igen szép halotti Oratiót mondott Fő Tisztelendő *Barna Mihály* Úr, *Livoniai* honorarius Kánonok, a' *Varsóviai* Seminariumnak All-Igazgatója, és a' *Dogmatica Theologia*nak Professora. Ez az Erd. Hazánkfia, a' *Pesti* Generale Seminariumban négy esztendőt töltött el a' Vallásról való tudományoknak tanulásában, 's onnan ment *Lengyel* Országba, a' honnan gondoljuk, sok Magy. Orzági Tisztelendő Urak előtt esméretes lészén. — *Stanislaus Augustus* vólt *Lengyel* Orzági Király, és a' *Varsóviában* vólt Apostoli Követ *Litta Lörintz* Pétersburgba váratnak. A' *Burke* haláláról támadott hirt meg tzáfollyák a' *Londoni* újabb levelek; hanem nagyon betegnek lenni mondják, úgy hogy kevés reménység lehet meg gyógyulásához. — *Elphinston* Anglus Admirálisnak, a' ki a' Jó Reménység fokát a' *Batávosoktól* el vette, egy betses kardot ajándékozott a' Napkeleti *Indiai* Kereskedő Társaság, melly 500 font sterlingre betsültetik. — Néhai II. *Katalin* Orosz Császárné, egy olly betses pántlikát és tsilagot készitetett *Londonban* *Károly* Fő Hertzeg számára, mellyek közül az első 4000, a' második 1900 font sterlingre betsültetik, és minthogy már el készült, el is fog Ő Kir. Hertzegségének küldettetni. — Nem *Jeffersont*, a' mint eleinte hirtelték az újság levelek, hanem *John Adámst* választották az *Amérikai* szövetséges Statusok *Washington* helyett a' *Filadelfiai* Congressusnak Elölőjévé, *Pinckneyt* pedig All-Elölővé. — — *John Adám*s nagy baráttya lévén *Angliának*, úgy lehet gondolkozni, hogy ő a' *Washington* systemájától el nem fog távozni. — *Worcesterben*, *Angliának* nevezetes várasában, egy 98 esztendős vén ember egy 56 esztendős allzonyt vett magának fele-

ségül. — Egybe szerkeztetéseknek napján 500 embernél többen kisírték őket a' templomba. — A' *Londoni* damák *Würtembergi* módi fejkötőket és tollakat viselnek most fejeiken. — A' *Londoni* kereskedők közül, az el múlt 1796-ik esztendőben 756 bankrotiroztak. — Jan. 19-ik napján 70000 levelek adattattak ki a' *Londoni* Fő Posta Háztól. A' *Hyberniai* damák az által nyilatkoztatták ki hazájokhoz való igaz szereteteket, hogy a' katonaságnak téli flanell mellyre valókat készítettek. *Gibraltárnak* ostromlása végett 40 ágyúzó hajókat készítettek a' Spanyolok. — *Colli Cs. K. Generál*, a' ki a' *Római* ármádiának kórmányozására küldetett, igen esméri az Olasz Országi földet. — Egy Inzsínör tisztet, és néhány all-tiszteket vitt oda magával, a' kik a' Sz. Pápa katonáit a' fegyverben gyakorlani fogják. — *Korsikából* számos hadi nép ment az Olasz Országi Fr. ármádiához. Az *Anspachi* és *Boyreuthi* Hertzegségek Fő Kórmányozója *Lajos Würtembergi* Hertzeg, el válván első feleségétől, született *Czartorisky Lengyel* Hertzeg *Asszonytól*, a' *Nassau-Weilburgi* uralkodó Hertzeg testvér hugát *Henriettét* vette magának feleségül, a' kivel Jan. 28-ikán öszve is szerkeztett. — A' *Módenai* Hertzeg 60 millió livrát vett fel költsön, mellynek zalogául a' maga Hertzegségét kötötte le. Most már azt kívánja ez a' tartomány a' *Frantziáknak* ingerléséből, hogy tartóztassa le azon summát a' *Velentzei* Respublika az ott tartózkodó *Módenai* Hertzegnek töke pénzéből. — Az Olasz Országi Fr. ármádiának tapasztalására 4 millió liverst kért költsön *Bonaparte* Generális a' *Velentzei* Respublikától, de egy fillért sem kapott. — *Károly* Fő Hertzeg *Rénus* melől lett el menetelekor *Gr. Latour Cs. K. Generálisra* bizta a' *Rénusi* ármádiának kórmányát. — A' múlt hólnapnak végén 180 nehéz ágyúk vitettek ki a' *Bétsi* ártillériás Tárból, u. m. 100 darab a' *Rénusi*, 80 darab pedig az Olasz Országi ármádiához. — A' *Dánia* Ország és a' *Tripolisi* haramja Társaság közt kötött négy hólnapi fegyverszünet Jan. 8-ik napján fel bontódott. — A'

Tripolisi Dey, avagy Hertzeg 300000 piasterből 's két 40 ágyús fregattéből álló ajándékot, és minden harmadik esztendőben 10000 piaster adót kívánt magának fizettetni báratságának további fenn tartásáért, mellyet meg nem nyerhetvén, mérgében fel mondotta az eddig való fegyverfzűnést. —

* *

* *

O D E.

CAROLUS *Austriacus*, aetate *Adolescens*, *Virtute Senex*, *hyemem patientia*; *Gallorum furorem Constantia*; *munimentum Kehl singulari fortitudine superavit.*

Anno 1797. die 9. Januarii.

— — — *Late volitat jam Fama per Urbes.*
Virg. L. 7. Aeneid.

Caelo potenti fundere gratias,
Mos, gratitudo Teutonibus imperat:
Paravit immortalitatem
Carolus eximiis in armis.

Non saevus istas Mars tunica igneus
Effundit iras; non ita per furit
Cum laxat omnes bello habenas
Flammeus, et pede stat cruento.

Illustris Heros *Carolus* emicat.
Accinctus armis; ignibus intonat;
Quam cum coruscis aethra flammis
Mixta stupet Jove fulminante.

Aeterne Princeps! fama Trionibus
Te sculpsit Arctois, calido arduum
Ostentat Austro: Te per ortos.
Te occiduos rotat aethra soles.

Jam Francus acto fervidus impetu
Compescit iras: jam tumido igneus
Cristas rejectat vertice: alte
Austriacas stupet ire turmas.

Rhenus soluta compede liberas
 Jam volvit undas: Teuto decemplie
 Ad astra voto, grata fundit
 Carmina: fulmineo Tonanti

Adtollit aras, sacrificat Jovi:
 Lauros perennes, votaue *Carolo*
 Sculpsit, sacrans aeviternitati
 Perpetuae monumenta famae.

*Hac stat Columna Carolus Austrius,
 Qui floret annis cum juvenilibus,
 Virtute bellorum victos
 Exuperat Fabios, Catones.*

*Brumae rigorem per patientiam
 Et miles, et Dux sustinuit: furor
 Franci quod hostis fudit, iste
 Intrepido toleravit ausu.*

*Arx militari praesidio ferox,
 Arx bellicosus Kehlia concidit
 Munita vallis, Carolique
 Eximio stupet in triumpho.*

Hoc ergo portet fama perennibus
 Alte quadrigis: Gloria *Caroli*
 Crescat, Francique impotentes
 Fulmineo pede calcet ausus.

Exurgat alte Nominis Austrii
 Decusque, famaeque Gloria: sit Duci haec
 Aeterna: *Caesar* quod orbe est,
 Imperio regat unus aequo.

Cecinit Nitriae 30. Januarii 1797.

Fidalcus Ladonius,
 • Scholis Piis, Poëta Arcas.